

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Nucleus Juris Canonici

Thenhaven, Bernhard

Coloniæ Agrippinæ, 1739

XVI [i. e. XXVI]. De Præscriptionibus. D. 20. S. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63382](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63382)

„animarum periculum non inducunt,
 „aliàs ad hoc per Censuras Eccles. com-
 „pellendi.

*Quanam Exceptiones peremptoriae im-
 pediant litem, & quæ non? Vide supra
 Tit. 5. n. 2.*

TITULUS XXVI.

De Præscriptionibus.

1. Species Exceptionis valde celebris &
 frequens est PRÆSCRIPTIO, de qua vide
 tradita in *Nucl. Theol. Exam. 8. n. 8.* Præter
 quæ h. t. statuitur:

2. I. In *Decret. c. 7.* „Quia laici Deci-
 „mas detinere non possunt, eas nullâ va-
 „lent præscribere ratione. Jus tamen acti-
 „vum decimandi potest laicus obtinere per
 Privilegium Apost. pro quo est præsum-
 ptio juris, si laicus tempore immemoriali
 pacificè illud habuerit; si verò postea
 constaret per instrumentum authenti-
 cum, jus decimandi illegitimè pervenisse
 ad laicos, v. g. si Parochus illicitè deci-
 mas Ecclesiæ suæ laico vendidit, hic non
 posset illud jus etiam post tempus imme-
 moriale retinere; quia cum citra privi-
 legium non possit illud possidere, neque
 præscribere potuit; quamvis laicus possit
 præscribere immunitatem à solvendis
 De-

284 LIBER II. TITULUS XXVI.
Decimis cum titulo spatio 40 annorum;
sine titulo tempore immemoriali. Ita *Lac.*
L. 3. p. 2. n. 502.

3. C. 8., Adversus Ecclesias præscriptio
„40 annis minor non admittitur, licet
„quidam Canones comprobent tricen-
„nalem, & Ecclesia se potest adversus
„alteram quadragenaria temporis præ-
„scriptione tueri de re illa, quam incon-
„cussè 40 annis noscitur possedisse; quia
„ut dicitur *C. 6. b. t.* Quadragenalis præ-
„scriptio omnem prorsus actionem se-
„cludit; nisi sit causa, quæ requirat pro-
„bationem tituli saltem colorati, de qua
„infra *n. seq.* C. 14. „Tam legali quam
„Canonicâ definitione contra Roma-
„nam Ecclesiam non nisi centum anno-
„rum præscriptio locum sibi valet ven-
„dicare. Et C. 20. Quia omne, quod
„non est ex fide, peccatum est, defini-
„tur, ut nulla valeat absque bona fide
„præscriptio tam Canonica, quam Civi-
„lis, cum generaliter sit omni Constitu-
„tioni & Consuetudini derogandum, quæ
„absque mortali peccato non potest ob-
„servari. Unde oportet, ut qui præscri-
„bit, in nulla parte temporis rei habeat
„conscientiam alienæ. Unde hîc corrigi-
„tur Jus Civile approbans præscriptionem
„ob possessionem bonâ fide inchoatam,
est

estō malā continuatam. *An debitor sciens obligationem, à 30 annis à creditore non monitus, à 30 annis non solverit, præscripserit?* Affirmat *Pichler Decis. 96.* contra communiorem. Quæ sententia, ut ait *Gonz. ad c. 5. h. t. n. 9.* parum tuta videtur, quia adest mala fides ex parte debitoris, qui conscius suæ obligationis tenebatur solvere, adeoque nequit opponere præscriptionem debiti; licet possit opponere præscriptionem actionis, introductam à Jure in pœnam creditoris negligentis perere, quod sibi debetur, quia ex transcurso tanti temporis præsumitur ipsum satisfecisse.

4. II. *In 6. h. t. c. 1.* decernit Pontifex:
 „Licet ad præscribendam rem Eccles. si
 „jus commune præscribenti non est con-
 „trarium, vel contra eum præsumptio
 „non habeatur, sufficiat bona fides, ubi
 „tamen jus commune vel præsumptio est
 „contra illum, si proponat se legitime
 „præscripsisse (v. g. *Episcopus Ecclesias in
 „aliena Diœcesi sitas, Parochus Decimas in
 „aliena Parochia &c.*) „debet hujusmodi
 „præscriptionis titulum (*contra Episco-
 „pum vel Parochum loci eas repetentem*)
 „probare, nisi tanti temporis allegetur
 „præscriptio, cujus contrarii memoria
 „non existat; quia possessio temporis im-

me-

memorialis semper generat præsumptionem iusti tituli, si capacitas sit in præferente, & res sit præscriptibilis. Verùm, ut notat *Pirrh. h.t. n. 88.* si Parochus A. & B. litigent super Decimis in neutrius Parochia sitis, sufficit probare quadragenariam (quæ generat titulum præsumptum) possessionem sine probatione tituli etiam colorati.

TITULUS XXVII.

De Sententia & Re iudicata.

I. Expedito processu iudiciario, seu postquam partes hinc inde per probationes, exceptiones, replicationes &c. allegarunt merita causæ, sequitur *Conclusio in causa*, quæ est ultimus actus præcedens sententiam definitivam, per quam iudicium terminatur. Hæc conclusio nil aliud est, quàm submissio controversiæ ad decisionem, seu ulteriorum probationum & allegationum renuntiatio à partibus facta, vel purè, vel conditionatè, v.g. si is, qui prior concludit, adjiciat hanc protestationem, quòd non aliter concludere intendat, quàm si adversarius etiam concluderit, & nihil novi produxerit, aut nisi novæ probationes vel nova instrumenta ante sententiam reperta fuerint.